

YENİ NOT SİSTEMİ VE OTOMASYON İLE İLGİLİ REKTÖRLÜK AÇIKLAMASI

Sevgili Öğrencilerimiz,

Yaklaşık 74.000 öğrencisi ile çok büyük bir yükseköğretim kurumu olan üniversitemizde eğitim, bilim ve teknoloji alanındaki çağdaş gelişmelerin gereği olarak yeniden yapılanmaya gidilmiş, bu bağlamda "İstanbul Üniversitesi Entegre Öğrenci İşleri Otomasyon Sistemi" kurulmuştur. Uzun ve katılımcı bir çalışmanın ürünü olan ve 21 Eylül 2010 tarihinde resmi gazetede yayınlanan yeni "Eğitim-Öğretim Yönetmeliği" ile ölçme ve değerlendirmelerin 2010-2011 öğretim yılından itibaren bu sisteme göre yürütülmeye başlandığını biliyorsunuz. Doğal olarak bu köklü bir değişiklikle beraber bazı sorunlar da gündeme gelmiştir. Bu süreçte, özellikle sizlerden gelen yakınmalar değerlendirilmiş, önceki sistemden kaynaklanan veya yeni sistemin getirdiği bazı mağduriyetleri gidermeyi amaçlayan önlemler ivedilikle alınmıştır. Bundan böyle de her geri bildiriminiz titizlikle değerlendirilecektir. Yeni sistemin bilimsel temelli, dersten geçmeyi ve yüksek not almayı zorlaştırmayan ve haksız not dağılımları yaratmayan, üniversite genelinde not ortalamasını olumlu olarak etkileyen çağdaş bir sistem olduğuna ve geçiş süresindeki sıkıntıların üniversitemiz tarafından hocası, öğrencisi ve idarecisiyle birlikte hızla aşılacağına yürekten inanıyoruz.

Yeni not sistemiyle ilgili olarak, üniversitemizin öğrenci değerlendirme sistemi ile başarı düzeyleri istatistiksel çalışmalarla ve diğer üniversitelerin sistemleriyle karşılaştırılmalı olarak incelenmiş; yönetici ve uzmanlardan oluşan kurulların uzun çalışmaları sonucunda ölçme değerlendirme sisteminin koşulları ve not dönüşüm cetveli öğrenci lehine olacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Son haftalarda öğrencilerimizden gelen soru ve geri bildirimlere bakıldığında; ağırlıkla sistemin işleyişinin tam bilinmemesinden kaynaklanan bazı yanlış algılama ve ön yargıların olduğu anlaşılmaktadır. Her şeyden önce yeni uygulanan sistemin öğrencilerimizin önceki sistemden kaynaklanan yanlış ölçme ve değerlendirme mağduriyetlerini gidermeyi amaçlayan, ciddi bir bilimsel temeli olan, dersten geçmeyi ve yüksek not almayı zorlaştırmayan ve haksız not dağılımları yaratmayan bir sistem olduğunu belirtmek isteriz.

Aklınıza takılan veya cevap aradığınız bazı soru ve cevapları şöyle toparlayabiliriz.

SIKÇA CEVAPLANAN SORULAR:

• Henüz hiçbir notumuz açıklanmadı, neden?

a. Maalesef hocalarımız zamanında sisteme notları girmemiştir. Bunun geçmiş alışkanlıktan kaynaklandığını ve kısa zamanda düzeleceğine inanıyoruz. Bu nedenle otomasyon sistemi değil, kullanıcı olan biz hocalar gecikmeden sorumluyuz. Başlangıçta zor gelse de hepimiz sınav sonuçlarımızı zamanında otomasyon sistemine vermeyi öğrenmek zorundayız.

b. Zaman zaman yaşadığımız veri kayıpları web tabanlı sistemlerin genel sorunudur. Kullanıcılara sıkça anlatılmış olmasına rağmen ara yüzler otomatik olarak kaydedilmiş zannedilebiliyor. Elimizde çıktı bile var denmesine rağmen arada kopmalar nedeniyle kayıt yapılmamış olabiliyor. Bu sorun da kullanıcı hocaların sisteme hızla alışması ve girdilerini kaydedip kontrol etmeleriyle düzelecektir. Aksaklıklar olursa idari olarak gereken yapılacaktır.

• Nokta otomasyon sistemindeki arıza neden hala düzeltilmedi? Üç tane sınavım açıklandı dünden beri hala öğrenemedim.

Nokta otomasyon sisteminde herhangi bir arıza yoktur. Zaten sistem artık Nokta olmaktan çıkmış İstanbul Üniversitesi otomasyon sistemine dönmüştür. Program bu güne kadar kendine verilen tüm doğru komutları yerine getirmiştir. Ek yazılımlarla sistemin iyileştirilmesi devam etmektedir. Bu sorunun cevabı da yukarıdaki soru cevabı ile aynıdır.

Nokta otomasyon sisteminde herhangi bir arıza olmadı. Yukarıdaki 1.a ve 1.b sebeplerinden dolayı bu tip sorunlarla karşılaşılıyor.

• İstanbul Üniversitesi Nokta otomasyon sistemi yerine daha gelişmiş bir sistem kullanamaz mıydı? Bütünlemler başlayacak hala notlar yok.

Nokta otomasyon programı, ülkemizde geliştirilmiş ve hemen tüm koşulları içeren, birçok kuralları karşılayabilen ve başka üniversitelerde de kullanılan çok amaçlı bir programdır. Ayrıca Bu otomasyon sistemi, kendi ekiplerimizce bir buçuk yıldır çalışılarak tümüyle İstanbul Üniversitesine adapte edilmiş durumdadır. Hocalarımızın ve öğrenci işlerimizin kullanıcı hatalarını azaltmak için gerekli çabayı göstereceklerine inanıyoruz.

- **Sınıf geçme notunu örtülü olarak 60'a çıkardığınızın farkında mısınız?**

Yönetmeliğe göre 21-2 maddesine göre yarıyıl sonu sınav alt limiti 45' tir. Geçmişte daha düşük uygulayan fakülteler olduğu gibi bunun daha yüksek oranlarda uygulandığı fakülteler de vardır. Standart oluşturulması için bu limit konulmuştur.

- **İnsanlar 50 alıp memleketlerine gitti. Oysa şimdi hepsi kalmış! Ne olacak şimdi?**

2011 güz yarıyılı final sınav dönemine ilişkin notu 35 üzerinde olan ve yıl sonu sınav baraj değerinin altında kalmayan 120.438 ham başarı notunun harflere göre dağılımına bakıldığında FF oranı % 1.88 olarak görülmüştür. Sürprizle karşılaşanların oranı sadece % 1.88' dir. Bu oran düşük olsa da geçiş sürecinde mağduriyetleri önlemek için ek önlemler ivedilikle alınacaktır.

- **Yeni sistemin nasıl hesap yaptığını bilmiyoruz. Hem bağıl hem çan uygulanıyor. Bağlı geçen çana takılıyor. Yeni sistem nasıl hesaplama yapıyor ?**

a) Bağıl sistemi ile çan sistemi aynı anlama gelmektedir. Sistem şu şekilde çalışmaktadır; ham başarı notu hesaplanır, 35 altı olanlar bağıl değerlemeye katılmazlar ve otomatik olarak FF alırlar.

b) 35 ve üzerinde alanların tümüne bağıl sistem uygulanır ve notları harflere dönüştürülür. Burada sınıf ortalaması ve standart sapması çok önemlidir.

c) Final notundan en az 45 notu almak gerekir.

d) Öğrencilerin alttan aldığı başarısız (FF) ve koşullu başarılı dersleri için (DD, DC) yaptıkları seçimlerde daha önce bazı birimlerde tanınan seçme hakkı uygulaması önceden olduğu gibi yönetim kurulları kararı ile 2010-2011 eğitim öğretim yılı için uygulanabilecektir.

- **Fakültelerin özel koşullarını değerlendirmeden neden böyle bir tepeden inme bir sistem getirdiniz?**

a. Fakültelerimizin özelliklerini ve özel koşullarını dikkate almak gerektiği için tüm fakülte, yüksekokul ve bilim alanlarını temsil eden öğretim üyelerinden oluşan yaklaşık 35 kişilik bir komisyon, istatistik ve matematik uzmanı hocalar ile birlikte 1,5 yıl çalışıldı, simülasyonlar yapıldı.

b. Örneğin Hukuk Fakültesinin özel koşullarını dikkate alarak ve hukuki sorunların da ortaya çıkmamasını sağlamak amacıyla çalışmalar süresince üç değerli Hukuk Fakültesi öğretim üyesi komisyonda görev yapmıştır.

- **Bir sınava giren 75 öğrenciden 74 'ü kaldı, bu nasıl bir öğrenci dostu sistem?**

Ölçme değerlendirme sisteminde finalden geçme notu 50 olarak belirlenir ve 74 öğrenci 50 altında not alırsa bağıl sistem olsun, mutlak sistem olsun bu 74 öğrenci doğal olarak kalacaktır. Bu durumda sınavın idari değerlendirmeye alınması gerekir ve işlem başlatılmıştır.

- **Bağıl sistemde mutlaka bazı öğrenciler FF alır mı?**

Bağıl sistemde böyle bir teorik zorunluluk yoktur sınıf ortalaması ve standart sapmasına bağlı olarak tüm öğrencilerin dersten geçmesi mümkün olabilir. Tam tersine en yüksek not kesinlikle **AA** olmadığı tablolarda olması mümkündür.

- **Mutlak sistemle kıyaslandığında bağıl sistemde geçmek ya da yüksek harf notu almak daha mı zordur?**

Bu yanıt büyük ölçüde sınıf ortalaması ve standart sapmasına bağlı olsa da, bağıl sistemde geçmenin ve yüksek not almanın daha kolay olduğu söylenebilir. Örneklesek, mutlak sistemde **AA** almak için en az 92, **BB** almak için ise en az 76 almak gerekirken bağıl sistemde ortalaması düşük olan bir dersten 60 not ile **AA** almak olanaklıdır. Genel ortalaması esastır.

- **Bağıl sistemde geçmek için sınıf ortalamasının üstüne mi çıkmalıyız?**

Bu düşünce kesinlikle doğru değildir. Bağıl sistemde **FF** almak ancak sınıf ortalamasından negatif yönde 1,645 standart sapma uzağa düşmekle mümkündür. Öyleyse, örneğin, standart sapmanın 10 olduğu bir derste sınıf ortalamasından 16,45 not düşük alanlar kalırlar.

- **Bağıl değerlendirme sisteminde harf notları neye göre belirlenir?**

Bağıl değerlendirme sisteminde her bir ham başarı notunun sınıf ortalamasından kaç standart sapma uzakta olduğuna bakılır. İstanbul Üniversitesi'nin uyguladığı sistemde, örneğin, ortalamadan pozitif yönde 1,058 standart sapmayı geçen bir ham başarı notunun harf karşılığı **AA** olur. Sistemde bir öğrencinin **FF** alması ise ancak sınıf ortalamasından negatif yönde 1,645 standart sapma uzağa düşmesi ile mümkündür.

Örneklesek, bir dersin ham başarı notlarının sınıf ortalaması $\mu = 55,77$, standart sapması ise $\sigma = 12,34$ olsun. Bu durumda örneğin **AA** notu aralığının alt sınırı $\mu + 1,058\sigma = 55,77 + 1,058 \times 12,34 = 68,83$ olur. Diğer bir deyişle 68,83 'ten yüksek alan tüm öğrenciler bu sınavdan **AA** olarak geçerler. Bu sınavdan **FF** alınması

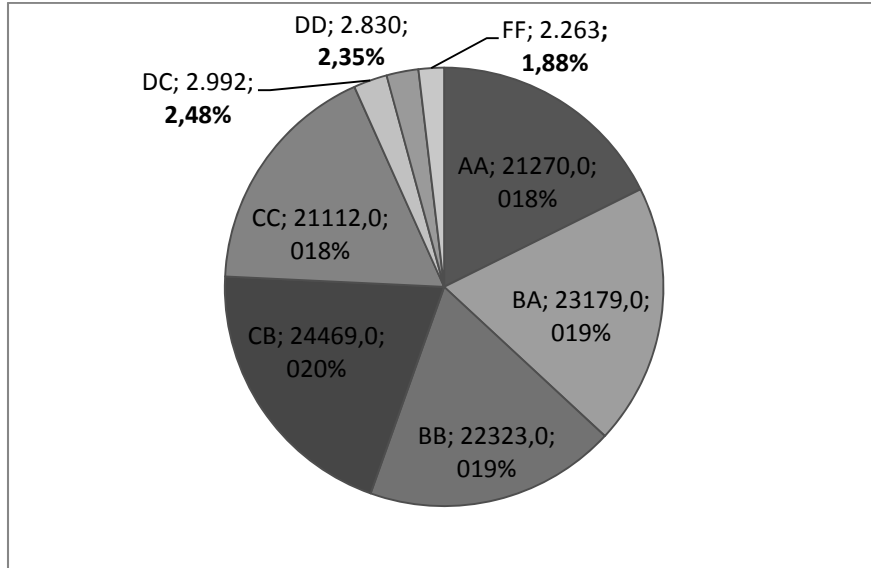
ise $\mu - 1,645\sigma = 55,77 - 1,645 \times 12,34 = 35,47'$ den daha düşük bir notla gerçekleşebilir. Tablo 1 tüm harf notları için bağıl değerlendirme sisteminde kullanılacak aralıkları göstermektedir.

Tablo 1'in son sütununda ise harf notlarının ortalama (beklenen) yüzdeleri yer almaktadır. Bu yüzdeler herhangi bir sınavdan gerçekleşmesi beklenen teorik sayılardır. Ancak bu sayılarla gerçek sınavlardan elde edilenler arasında da önemli bir fark olmaması beklenmelidir.

Tablo 1: Bağıl değerlendirme sisteminde kullanılacak aralıklar (N , bağıl değerlendirmeye katılan öğrenci sayısını, μ , ham başarı notlarının ortalamasını, σ ise standart sapmasını göstermektedir.)

Harf Notu	Bağıl aralıklar $\sigma \geq 8$ ve $N \geq 10$ için	Mutlak aralıklar $\sigma < 8$ ve/veya $N < 10$ için	Harf notlarının beklenen yüzdeleri
AA	$[\mu + 1,058\sigma, 100]$	[92 – 100]	14,5
BA	$[\mu + 0,496\sigma, \mu + 1,058\sigma)$	[84 – 92)	16,5
BB	$[\mu + 0,050\sigma, \mu + 0,496\sigma)$	[76 – 84)	17,0
CB	$[\mu - 0,482\sigma, \mu + 0,050\sigma)$	[68 – 76)	20,5
CC	$[\mu - 1,282\sigma, \mu - 0,482\sigma)$	[60 – 68)	21,5
DC	$[\mu - 1,405\sigma, \mu - 1,282\sigma)$	[52 – 60)	2,00
DD	$[\mu - 1,645\sigma, \mu - 1,405\sigma)$	[45 – 52)	3,00
FF	$[35, \mu - 1,645\sigma)$	[0 – 45)	5,00

Aşağıda Şekil 1'deki pasta grafiği Üniversitemiz Ocak 2011 bitirme (final) sınav döneminde ham başarı notu 35'in üzerinde olan ve yıl sonu sınav baraj değerinin altında kalmayan 120.438 ham başarı notunun harflere göre dağılımını göstermektedir. Gerçekleşen yüzdeler ile Tablo 1'de belirtilen beklenen yüzdelerin gerçekten de birbirlerine oldukça yakın olduğu görülmektedir.

Şekil 1. İstanbul Üniversitesi Ocak 2011 bitirme (final) sınav döneminde ham başarı notu 35'in üzerinde olan ve yılsonu sınav baraj değerinin altında kalmayan 120.438 ham başarı notunun harflere göre dağılımı (Açıklanan bağıllar üzerinden yapılmıştır.)

- Bağıl sistemin uygulanmadığı durumlar var mıdır?

Standart sapmanın 8'den küçük olduğu ve ham başarı notu 35'i geçen öğrencilerin sayısının 10'dan az olduğu durumlarda istatistik sakıncalar söz konusu olduğu ve olası adaletsizlikleri önlemek adına bağıl sistem uygulanmaz ve Tablo 1'in 3. sütunundaki Mutlak Aralıklar benimsenir.

- **Ben 58 ile DC alırken başka bir dersten 58 alan bir arkadaşım nasıl olurda BB alıyor, bu nasıl olur?**

Farklı derslerin aritmetik ortalama ve standart sapmaları farklı olacağı için bağıl sistemde aynı sayısal notu alan iki öğrenci farklı harf notu alabilir. Özellikle derslerden yalnızca birisinde standart sapma 8'in altında ise birisine mutlak aralıklar diğerine bağıl sistem uygulanacağı için söz konusu fark büyük de olabilir.

- **Eskiden yıl içi etkinliklerim dersi tekrar ettiğimde geçerli idi. Şimdi ne olacak?**

2010-2011 akademik yılından önce kayıt olmuş öğrenciler için uygulamanın devamı konusunda birim yönetimlerine yetki verilmiş olup öğrencinin mağdur edilmemesi konusuna vurgu yapılmıştır.

- **Yeni ders alma döneminde genel ağırlıklı not ortalamasına göre ders alma koşulu 1.80 mi 2.00 mi?**

2010- 2011 akademik yılından önce kayıt olmuş öğrenciler için 2 dönem üst üste genel ağırlıklı not ortalamasının (AGNO) **1.80**, 2010- 2011 akademik yılında ilk kez kayıt olan öğrenciler için 2 dönem üst üste genel ağırlıklı not ortalaması (AGNO) **2.00** olma koşulları işletilecektir.

- **Hak kaybım oluştuğunda bunu nasıl düzeltireceğim?**

Öğrencilerimizin otomasyon sisteminden veya ölçme değerlendirme sisteminden (bağıl sistem) dolayı bir hak kaybı olduğu düşünülürse, bağılı oldukları yüksek öğretim kurumuna (fakülte, yüksek okul, meslek yüksek okulu) yazılı başvuruları halinde, notları ilan edilmiş dahi olsa yönetim kurulu kararı ile düzeltme yapılabilir. Fakülte, Yüksekokul vb birimlerin Yönetim Kurulları tam yetkilidirler

Değerli öğrencilerimiz,

Öğrenci Konseyi ile devamlı iletişim halindeyiz, sahada yaşanan sıkıntılarınızı Konsey Başkanı Koray Türk'e iletebileceğiniz gibi (0212) 440 00 44 numaralı telefon (dahili 14602 ve 14606) ve ogrencidestek@istanbul.edu.tr adresinden bize de iletebilirsiniz. Başarılı ve huzurlu bir öğretim dönemi geçirmenizi diliyoruz.

İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü